

UNIVERSITĀTES AVĪZE

P. STUČKAS LATVIJAS VALSTS
UNIVERSITĀTES IZDEVUMS

Iznāk kopš 1989. gada 7. septembra

Nr. 10

1989. GADA 16. NOVEMBRĪ

Maksā 2 kap.

IR NOVEMBRIS UN KLĀT STUDENTU DIENA!

IR VĒRTS

LTF izsludinātā konkursā par ekonomisko sistēmu neatkarīgā Latvijā 2. vietu ieguva Universitātes II kursa students **MĀRIS FOGELIS** ar darbu «SIS MĒRKIS IR CIŅAS VĒRTS».

— Sāksim ar to, ka es jūs meklēju ekonomistos, bet vērtīgi. Diemžēl arī Studentu kadru daļā man patēca, ka M. Fogelis Universitātes studentu kartotēkā uz burta «F» nav, tādēļ esmu priecīga, ka tomēr satikāmies.

Nedaudz pastāstiet par sevi, kas jūs īsti esat?

— Es esmu Ģeogrāfijas fakultātes students, bet ar ekonomisku ievirzi, precīzāk — ekonomģeogrāfs.

— Kas pamudināja piedalīties Tautas frontes izsludinātā konkursā — interese par ekonomiku, vai doma par neatkarīgu Latviju?

— Par šiem jautājumiem biju domājis labu laiku atpakaļ, un praktiski, kad izsludināja šo konkursu, man bija skaidrs, ko es rakstīšu — atlika tikai uzrakstīt. Konkursā piedalīties ieteica tēvs, jo daudz ko jau bijām apsprieduši gan par ekonomiku, gan par politiku. Taču pamatā bija doma par neatkarīgu Latviju.

— Darbu rakstījāt šovasar?
— Jā, bet jāņem vērā, ka tad vēl es atrados padomju bruņotajos spēkos. Tiesa, man bija nedaudz atvieglināts režīms, un tāpēc arī to varēju veikt, bet nu fakts paliek fakts...

— Kur jūs dienējāt, tas ir valsts moslēpums?

— Valsts noslēpums tas katrā ziņā noteikti nav — es dienēju flotē. Nedaudz iekāvēju citus savus kursa biedrus, jo man bija jādien trīs gadi, bet ar vispārīgo amnestiju dienesta laiks nedaudz saīsinājās.

— Varbūt varu lūgt dažas tēzes no konkursa darba «Sis mērķis ir ciņas vērts».

— Dažās tēzēs to diezgan

grūti raksturot, jo jāņem vērā, ka konkurss bija vērst uz ekstremāliem apstākļiem, tādējādi, tas nav kā normāli funkcionējošai ekonomikai. Galvenais ir izdzīvošanas moments, kas galvenokārt saistīts ar pārtiku — pārtikas ražošanu. Vienu no svarīgākajām nozīmēm piešķir lauksaimniecības ražošanai, pārtikas rūpniecībai un arī mežrūpniecībai, ko mēs varam ražot ar patstāvīgām izejvielām, kuras mums nepiegādā ne no vienas citas valsts. Pārējais jau vairāk saistās ar ražošanas struktūras izmaiņām. Tas attiecas uz naudas sistēmu, naudas reformu, ražošanas un pārvaldes izmaiņām utt., uz akciju sabiedrībām un to attīstību Latvijas teritorijā. Ņemu vērā rūpniecības uzņēmumu daļu pārprofilēšanu, daļu likvidēšanu. Apskatīju enerģētikas problēmas — pārsvarā domājot par taupīšanu, nekā jaunu veidu ražošanu, tas attiecas arī uz energopatēriņu, uz naftu, gāzi un citiem energonesējiem.

— Paldies par deskatu. Mani pārseidza, ka pirmo vietu ieguva autoru kolektīvs, bet otro — jūs viens pats, pie tam students. Kā jūs vērtējat savu kolēģu studentu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē, zinātnē?

— Pašreiz Latvijā kopumā ir diezgan maz «smadzeņu». Tāpat domāju — tagad tieši studentiem nepieciešams parādīt sevi — vismaz mācīties, lai perspektīvā varētu daudz ko dot Latvijai.

— Par citiem, kas piedalījās konkursā man grūti spriest, jo es pats piedalījos vairāk tādēļ, lai vismaz Tautas frontē jūt, ka tautā ir atbalsts. Uz īpašu vietu necerēju.

— Mazāk domāju konkursu, vairāk Universitāti. Vai daudz domubiedru jūsu vidū?

— Manā fakultātē, kursā ir ne mazums domubiedru. Risinām politiskas un ekonomiskas pārrunas, bet aktīva līdzdalība partijās ir diezgan neliela. Pamatot varu ar to, ka studenti domā — ko tad nu

mēs, tur jau gudri vīri savākušies un mūsu teiktais neko neietekmēs. Bet, ka ir interese par visādiem jautājumiem, tas ir noteikti.

— Pēc pāris gadiem taču studenti būs to gudro vīru vidū, būs jāstrādā kā kolēģiem. Kāpēc tomēr tāds kūtrums?

— Kūtrums, no vienas puses, saistīts ar zināmām vēsturiskām tradīcijām. No otras — trūkst iniciatīvas. Ir jau arī aktīvais slānis, kas darbojas.

— Pavērojot Universitātē izveidojušos struktūru, tad patsniedzēji parasti saka, ka tikai astoņi līdz desmit procenti no studentiem aktīvi mācās un iesaistās saimnieciskā darbībā, politikā, kas tiešām papildina savas zināšanas mācību laikā. Pārējie mācās automātiski. Te arī meklējami cēloņi, kāpēc tik maz sabiedriski aktīvu cilvēku.

— Tagad pastāv kursu sistēma. Neatkarīgās Latvijas laikā bija priekšmetu sistēma, t. i., varēja izvēlēties, kādus priekšmetus grib klausīties, kādus ne, pēc tam nokārtot nepieciešamos eksāmenus. Vai, jūsuprāt, ir kas maināms apmācības sistēmā Universitātē?

— Man liekas, ka tas ir viens no svarīgākajiem jautājumiem — izglītības sistēmas maiņa, jo pašreizējā izglītības sistēma ir uz ļoti zema līmeņa. Priekšmetu izvēles nav nekādas. Teiksim, man kā ekonomģeogrāfam, par ekonomģiku 2. kursā nav neviena priekšmeta, toties jāmacās lietās, kas mazāk interesē.

— Skiet, ka tāda situācija jau ir ne tikai Ģeogrāfijas fakultātē vien.

— Ar kādu domu jums visiem vajadzētu katru rītu pamosties?

— Izdarīt nelielu rīta rosmi. Tad skaidrāks prāts.

— Esmu sporta meistar orientētāns sportā. Ir jau tā, ka sports prasa savu tiesu, bet kopmītnēs tāpat neviens nekā lāga nedara. Pēc sportošanas drīzāk rodas papildus enerģija un apziņa, ka jāsarauj ar mācībām utt., un tā var vairāk kaut ko izdarīt, nekā visu dienu gurķojoties.

— Kādu skolu esat beidzis?

— Cēsu 1. vidusskolu, pirms tam divus gadus mācījos Salaspilī.

— Jūs mācījūši labi skolotāji, vai vecāki orientējuši uz to, ka varējāt piedalīties šādā konkursā starp lielajiem vīriem?

— Skolotājus jau varētu nosaukt, bet domāju, ka galvenā nozīme tomēr vecākiem. Arī viņi pēc specialitātes ir ģeogrāfi. No mazotnes trenēja uz dažādām prāta spēlēm, mudināja piedalīties visādās viktorīnās. Uzskatu, tas ļoti daudz ko ir palīdzējis, tāpat arī diskusijas ar tēvu deva zināmu ievirzi.

— Paldies. Veiksmi turpmāk!

ILZE BRINKMANE

Bruņinieku turnīrs — 89

17. novembrī pl. 18.00 Lie-lajā aulā notiek Studentu dienām veltīta Balle, kura dalību ņems diskotēka «Poly» un ansamblis «Jauns mēness». Taču pirms tam bruņinieku turnīrā tiks noskaidrots Studentiskākais Students. Esiet gatavi sveikt uzvarētāju!

20. novembrī septiņos vakarā Ģildē pirmdienas balle «PIE LATVJU STUDENTA», kurā

1. spēlēs izcilākie salonmūziķi,
2. dejos labāko deju meistarū uzraudzībā,
3. lotereja,
4. «Amora pasts»,
5. foto sev un citiem,
6. negaidītas iepazīšanās,
7. kūkas un tēja,
8. pārsteigumi (visdažādākie),
9. «Balles dāmas» vēlēšanas u. c.

Ierašanās ballē: vakarkleitas un frakās.

Ielūgumi Universitātes komjaunatnes komitejā.

Izsaku līdzjūtību

ZINĀTNISKĀ KOMUNISMA tuviniekiem un tā idejiskajiem (vēl nemirušajiem) biedriem, kolēģi zaudējot, un ziņoju, ka savu darbu veicu — ... tūkstoši... gab. bērnu ceremonijas dalībnieki reģistrēti.
KATRĀ ĢIMENĒ SAVU CEKISTU!
BERTA MELNĀ

18. NOVEMBRIS — LATVIJAS REPUBLIKAS PROKLAMĒŠANAS DIENA

REDAKTORA SLEJA

Klusajā okeānā ir maza saliņa — Nauru. Tās ledzīvotāju skaits — deviņi tūkstoši. Šī saliņa ir patstāvīga valsts. Tai ir savs pārstāvis ANO un viena balss — tāpat kā jebkurai citai valstij.

Es nezinu, vai Nauru ledzīvotājus pirms neatkarības iegūšanas arī gudri tēvoči baldija, ka vieniem tiem būs tik grūti pastāvēt, ka tie drīz aizies bojā. Bet es zinu, ka šādi brīdinājumi, ko šie tēvoči tai pat laikā neadresē ne palestīniešiem, ne namībēšiem, salniekus no neatkarības centieniem neatturētu.

Tāpēc, ka ikvienas tautas tieksmes pēc sava valstiska veidojuma ir dabisks solis tās gaitā.

Latviešiem valstiski veidojumi radās gandrīz trīs uzreiz. 1917. gadā — Iskolats, 1918. gadā — Latvijas Republika, 1919. gadā — padomju vara Latvijā. Vēsturei labpatika, ka, taustoties caur tās labirintiem, nacionālā valsti, kas aptvēra visu Latvijas teritoriju, konstituejās un divdesmit gadus pastāvēja 18. novembra republika, kas ar 1920. gada Satversmes sapulces vēlēšanām izveidoja vēlētu valsts varu un līdz 1934. gadam uzskatāma par demokrātisku.

Ne jau viss un ne visiem tolaik bija labi. Nav dzirdēts, ka kaut kur uz šīs grēcīgās zemes būtu atklāta paradīze. Tomēr daudzu gadu skrejā tas ir vienīgais valstisks veidojums, kas patiešām nozīmēja neatkarību šīs zemes tautai.

Gudrie tēvoči šodien zina teikt, ka neatkarības tendence neesot moderna, jo, lūk, Eiropas koptirgus zemes visiem spēkiem tiecoties uz integrāciju. Bīstama loģika. Mongolijai un Norvēģijai taču ejami atšķirīgi ceļi. Tāpat Latvija nevar piemērot koptirgus likumus, jo trūkst tāds mazs sīkums kā tikpat attīstīta ekonomika, nemaz nerunājot par sabiedriski politisko dzīvi, kas pie mums vēl ir bērna autiņos.

Jaunās paaudzes, kas nāks, izšķirsies. Tās «zinās, jūtīs, prātīs, izvedīs» pa to ceļu, kas ejams. Nekādā ziņā tā nebūs atgriešanās pagātnē. Tas būs pavisam jauns ceļš, kura meti varbūt pat vēl nav lezēmēti. Tomēr sava vieta te būs arī tiem brīžiem, kad nollecam galvas, piemīnot pirmo neatkarīgo Latvijas valsti.
AIVARS JANSONS

ДИАЛОГ С «СОВЕТСКОЙ МОЛОДЕЖЬЮ»

В связи с проведением дискуссии о создании в республике Рижского гуманитарного института в редакцию «СМ» обратился ряд читателей с просьбой проинформировать об изменениях, произошедших в последнее время в приеме студентов на дневные отделения вузов по отдельным языкам обучения. Выполняем просьбу.

В 1987/88 уч. году на латышский поток обучения было принято по всей республике 59,2 процента студентов, на русский — 40,8 процента. В 1989/90 уч. году, по предварительным данным, 66,5 и 33,5 процента соответственно.

В Латвийский государственный университет им. П. Стучки, являющийся главным центром по подготовке гуманитариев, в 1987/88 уч. году было принято студентов 69,3 процента на латышский поток и 30,7 процента на русский поток. В 1989/90 уч. году, также по предварительным данным, на латышский поток было принято 81,5 процента студентов, на русский — 18,5 процента. На истори-

ко-философском и географическом факультетах подготовка на русском языке не велась, на педагогическом факультете на русском языке обучение шло по одной из 7 специальностей, на филологическом по одной из 5, на факультете финансы и кредит по одной из трех.

Конкурс на дневное отделение ЛГУ в 1989/90 уч. году составлял по латышскому отделению 1,77 человек на одно место, по русскому — 2,43 человека на место. Уточненные данные по последнему году и комментарии к ним редакция надеется получить от лиц, ответственных за проведение языковой политики в высших учебных заведениях, в самое ближайшее время.

(Из газеты «Советская молодежь».)

Данная информация о приеме студентов в ЛГУ — несколько односторонняя: не учтены следующие важные факторы.

1. Народному хозяйству республики нужны специалисты, владеющие двумя языками. Опыт предыдущих лет показал: выпускники, обучавшиеся в латышских группах, свободно владеют и русским языком, — в отличие от большей части выпускников русских групп, могущих выполнять свои профессиональные обязанности, используя только русский язык.

2. Комплектация студентов I курса производится не по национальному признаку: обучение студентов 24 национальностей ведется на двух языках. В этом учебном году в ЛГУ на дневном отделении обучаются 73% латышей и 27% студентов других национальностей. Вновь приняты 67,8% студентов в группы с латышским языком обучения и 32,2% — в группы с русским языком обучения.

3. В подготовке студентов вузы Латвии кооперируются. Так, например, по специальности «история» ЛГУ принимает в латышские группы — на дневное и заочное

отделения, в русские — на вечернее и заочное. В Даугавилском же пединституте существуют русские учебные группы и на дневном отделении.

4. В 1989 году на дневное, вечернее и заочное отделения студентов принимали по 29 специальностям, и на 26 из них существуют группы с русским языком обучения. В 1989/90 учебном году в группах с латышским языком обучения на дневном, вечернем и заочном отделениях обучаются 58% студентов, в группах с русским языком обучения — 42% студентов.

Необходимое число студентов, принимаемых в группы с разными языками обучения, зависит от государственного заказа.

Учебная часть.

Данные проверяли в учебной части. Обвинения газеты в распространении «уток» оказались преждевременными. Даже ректор вырезке не сразу поверил: «По моему, проценты были не такие. Проверьте цифры, здесь что-то не так». Все так. А вот прокомментировать здесь ничего невозможно. По моему, и учебной части это не уда-

лось. Можно вспомнить о насущной необходимости в преподавателях для сельских школ, в основном латышских, но тут же придется вспомнить и о потребностях города — а значит культуры, науки. У женах военных, работающих русскими учителями, — и о том, что именно сейчас, одновременно с изменениями в курсах, приток этих сил станет минимальным: миграция-то сводится на нет. О чем говорить? Не кивать на министерство — цифры затевались в деканатах. Не сошлесь на объективные потребности в определенных специалистах — потребности-то никто не изучал.

Стоит ли даже во имя восстановления исторической справедливости затевать новую несправедливость? Например, такую. На вечернее и заочное отделения курсы двух потоков почти выравниваются, так что процентуально количество русских студентов-совместителей растет. И дешево, и без отрыва от производства...

Людмила МЕТЕЛЬСКАЯ.

KAS BŪS AR KARĀ LIETĀM?

vienu no šķēršļiem ir kļuvusi studentu militārās apmācības līdzinājā kārtība, saskaņā ar kuru tai trīs mācību gadus tika vēlēti katru nedēļu viena diena. Visu specialitāšu mācību plānos militārajai apmācībai ir paredzētas 450 stundas, kas dažām specialitātēm pārsniedz 10% no visa kopējā mācību darba apjoma.

Lai varētu realizēt jaunus uzdevumus, kādi izvirzīti Universitātei specialitāšu gatavošanā, vairums LVU studentu un mācībspēku uzskata, ka jāatceļ OBLIGĀTĀ militārā apmācība. Šādu viedokli atbalsta apmēram 30% I kursa, 62% II kursa, 66% III kursa un 71% IV kursa studentu.

Ievērojot studentu un mācībspēku viedokli, ierosinām turpmāk Latvijas Valsts universitātē militāro apmācību organizēt uz brīvprātības principa. Stājoties Universitātē, visi reflektanti savā iesniegumā norāda vēlēšanos vai nevēlēšanos apgūt militāro mācību.

Studentiem, kuri vēlētos apgūt militāro mācību, to varētu organizēt IV kursā, paredzot šim nolūkam mācību plānā 3 mēnešus un militāro nometni organizējot republikā (Adažos). Pārējie studenti šajā laikā var tikt norīkoti ražošanas praksē, jo IV kursā viņu teorētiskā un praktiskā sagatavotība jau dod iespējas pletiekami efektīvi strādāt izvēlētajā profesijā.

Ierosinām arī apsvērt iespēju izveidot starpaugstskolu Militāro katedru, kuru finansētu no PSRS Aizsardzības ministrijas budžeta, jo brīvprātīgas militārās apmācības apstākļos šādu katedru atrašanās augstskolās vairs nebūs ekonomiski pamatota.

Kā zināms, pilnā mērā tie pieņemti netika. Tāpēc SAJOS apstākļos un SAJĀ brīdī rektors izdeva sekojošu pavēli, kas organi-

zēs mācību procesu PASLAIK. Acīmredzot nākotnē pie šiem priekšlikumiem vajadzēs atkal atgriezties.

Согласно приказу Госкомитета СССР по народному образованию от 06.05.89 г. № 392 и указанию Комитета от 21.09.89 г. № 31-7 о военной подготовке студентов, — ПРИКАЗЫВАЮ:

1. С 1 февраля 1990 года привлечь к военной подготовке по 450-часовой программе студентов 2 курса, получивших отсрочку от призыва в Вооруженные Силы СССР.

2. С 3 сентября 1990 года привлекаются к военной подготовке в обязательном порядке по 350-часовой программе те студенты, которые обучаются в текущем учебном году на 2 курсе и прослужили в Вооруженных Силах менее одного года.

Одновременно с ними и по той же программе начнут военную подготовку студенты, отслужившие установленные сроки военной службы и добровольно изъявившие желание заниматься на военной кафедре.

3. Для студентов 4 курса, желающих закончить военную подготовку в полном объеме, устанавливается время занятий — с 26 апреля по 30 июня 1990 года.

4. Студенты, не служившие в Вооруженных Силах, проходят военную подготовку с 4-го по 8-й семестр, а служившие — с 5-го по 8-й.

Каждый студент посещает военную кафедру один раз в неделю согласно расписанию.

5. Начальнику военной кафедры, начальнику учебного отдела по согласованию с деканами факультетов подготовить поименные приказы на студентов к 01.01. и к 15.08. 1990 года.

Ю. ЗАКИС, ректор, профессор, А. ГАЛВИНЬШ, начальник военной кафедры. 24.10.89 г., Рига.

skartos jautājumus un ar precizākiem sava viedokļa formulējumiem atkal meklēt visus apmierinošo «zelta vīdusceļu». Nolikumu vienbalsīgi apstiprināja visi trīsdesmit astoņi konferences delegāti. LTF SA vadībā tika ievēlēti gandrīz trīs duči studentu. LTF Studentu Apvienība sāk pildīt savus uzdevumus, no kuriem svarīgākie ir Latvijas augstskolu autonomijas, latviskošanas, demilitarizācijas un vienas ideoloģijas monopola likvidēšanas panākšana, piedalīšanās jaunu mācību programmu un satūra izveidē, studentu apmācības ārēmēs veicināšana un organizēšana. M. D.

ZINĀTNE

VAI JŪS ZINĀT?

Vai jūs zināt, kā sauc pilsētu savienību, kas jau pirms apmēram 500 gadiem turēja savās rokās tirdzniecību visā Baltijas jūrā un kurā ietilpa arī vairākas Latvijas un Igaunijas pilsētas, tai skaitā Rīga un Tallina? Vai jūs zināt, ka šīs savienības locekļi tirgojās ar ļoti tālām zemēm, zināt, kā bija organizēta tirdzniecība, kādas bija toreizējās satiksmes iespējas?

Vai jūs esat dzirdējuši par kādu rīdzinieku — ārstu un dzejnieku, renesanses dižgaru sekotāju un skolnieku, kurš pirms 400 gadiem savā poēmā «Par vējiem» uzstājās pret dogmatismu, formālismu un garīgiem spaidiem, priekšplānā izvirzīdams cilvēku un viņa problēmas? Kā sauc šo tagad nepelnīti gandrīz aizmirsto, bet ļoti mūsdienu dzejnieku? Vai jūs zināt, kā sauc pirmo masveidīgo latviešu un igauņu zemnieku kustību Vidzemē, kas izraisījās apmēram pirms 300 gadiem un bija vērsta uz idejisku norobežošanu no toreizējiem apspiedējiem, kustību, kas deva ieguldījumu kultūras sasniegumu — lasīt un rakstītprasmes, gramatniecības utt. izplatīšanā vienā Austrumbaltijas daļā?

Jūs radīsiet atbildes uz šiem un citiem jautājumiem un uzzināsiet vēl daudz, daudz ko citu, ja pameklēsiet mūsu konferences lasījumus (plenārsēdēs un sekcijās) un nenobīsities no ļoti akadēmiskā konferences tēmas formulējuma «Feodālisms Baltijas reģionā». Kas gribēs, varēs piedalīties debatēs, kas negribēs, varēs sēdēt un tāpat vien klausīties. Plenārsēdēs un sekcijās ar ziņojumiem uzstāsies redzami VDR, PTR, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas, Ukrainas un Latvijas, tai skaitā mūsu Universitātes zinātnieki.

Konferenci organizē Seno un viduslaiku vēstures katedra. Tātad — konferences «Feodālisms Baltijas reģionā» atklāšana un pirmā plenārsēde Mazajā aulā 1. novembrī plkst. 10.00, sekcijas «Sabiedrība un politika» un «Māksla XIII—XIX gs.» Brīvības bulvārī (Leņina ielā) 32 no plkst. 15.00 attiecīgi 8. auditorijā. Konferences turpinājums 22. novembrī no plkst. 10.00. Paredzētas sekcijas «Sabiedrība un ideoloģija» un «Sabiedrība un saimniecība». Plkst. 15.00 noslēguma plenārsēde Mazajā aulā.

VESTURNIEKS

В ДРУГИХ ВУЗАХ

Новое биоорганическое удобрение разработано сотрудниками лаборатории при Иркутском университете — стимулятор для выращивания овощей. Экологически безвредное удобрение позволяет также развить у растений, выращиваемых в закрытом грунте, устойчивость к болезням и вредителям, регулировать сроки плодоношения.

В Московском университете на факультете общественных профессий открывается отделение социальной экологии. Студенты ознакомятся с достижениями информатики и будут иметь возможность с помощью спутниковой почты связаться со своими единомышленниками в любой точке планеты. В процессе учебы значительное внимание будет уделено модельным экспериментам в природных условиях, летним и зимним экспедициям. Выпускник отделения сможет организовать и провести экспертный опрос и экологическую экспертизу проектов народнохозяйственного развития, организовать изучение общественного мнения, а также формировать его с помощью средств массовой информации.

Кафедра эстетического воспитания Магнитогорского горно-металлургического института предлагает студентам первых и вторых курсов всех специальностей самые разнообразные спецкурсы: взаимодействие и синтез искусств, техническая эстетика и психология восприятия искусства, театр времен перестройки и гласности, на съёмочной площадке, русское искусство XIX века, прошлое и настоящее глазами современных советских писателей, мифология и искусство, культура общения...

При базовой для Иркутского университета экспериментальной средней школе существует психологическая служба. В 9—10 классах читается специальный курс. Каждый ученик получает объективную характеристику своей личности и рекомендации для самовоспитания, проводятся консультации классных руководителей.

При Петрозаводском университете открылось хозрасчетное комсомольское предприятие. Молодежный центр поможет студентам и сотрудникам реализовать свои творческие замыслы. Работа — в свободное от учебы время, оплата труда — с выработки. Часть зарплаты можно будет отоваривать импортном.

APVIENOTI JEB APVIENOTĀKI PAR CITIEM

Ir nodibināta Latvijas Tautas frontes Studentu Apvienība. Tas notika pagājušo svētdien, Rīgas Medicīnas institūta telpās Pārdaugavā. Tūlīt pat pēc dibināšanas konferences atklāšanas un orgkomitejas pārstāvja Jura Krastiņa ievadrunas par LTF SA galvenajiem virzieniem apvienības politiskajā cīņā, no kuriem svarīgākie ir pretoties LTF darbības novirzei uz «labo» pusi un Latvijas neatkarības (ārpus PSRS) mērķa nodošanai, vajadzēja sākties konferences darba program-

mā paredzētajām debatēm. Bet tās nenotika. Ne tāpēc, ka kāds to noliedza, bet gan tāpēc, ka tajā brīdī neviens no delegātiem nevēlējās runāt. Bet, par ko runāt, tomēr bija. To zālē sēdošie pierādīja tūlīt pat pēc tam, kad sākas LTF SA Nolikuma apspriešana. Dažu vispārīgo principu un galveno uzdevumu punktu pieņemšanu vajadzēja pat atlikt uz apspriešanas un balsošanas beigām, jo plašais viedokļu spektrs nebūtu objektīvi izanalizēts, ja neatstātu laiku katram individuāli vēreiz pārdomāt

INA DAŅUTE

Neticami lasās virsraksts un neticams šķiet tas, kas ar mani un pārējiem dandariešiem atgadījies. Laikam neesmu vēl noticējis, ka tas un tā ir bijis.

Priekšvēsture ir neticami gara un nogurdinoša, tāpēc nav vajadzības to dokumentāli atspoguļot. Man pašai interesantas šķiet izjūtas, kuras valda kolektīvā no decembra līdz maijam. Protams, doma par iespējamo ceļojumu uz Ameriku arī pašreizējā iespēju un atklātības laikmetā tomēr liek plašāk ieplest acis, tiksmi pagurt sirdij un drudzaini rosīties domām. Liekas, ka padarāmais darba apjoms — neaptverams. Biežie mēģinājumi, starptautiskais bērnu un jaunatnes

folkloras festivāls «Pulkā eimu, pulkā teku», mācības (jā, arī mācības, lai cik dīvaini tas nebūtu, jo cenšamies nokārtot šo to no sesijas).

Saspīlēti nervi. Neizgulēts miegs. Fizisks un garīgs pārgurums. Reizēm glābj «Dandaru» neizsikstošais smiekliņš.

Sarežģījumus rada arī tas, ka braukt grib visi, bet visi nevar, vai, pareizāk sakot, nedrīkst.

Pēdējās dienas paiet grandiozā lēkšošā no vienas vietas uz citu, dienas sīki jo sīki jāizplāno. Histēriski tiek rauts un grābts, ko vien var pakampt — kā nekā ir iespējama mēnesi ilga prombūtne, un gali būs jāsavēl kopā — gribi vai negribi.

Šķita, ka dzīvei gar tevi nav daļas, nav laika apstāties un padomāt. Tiek iešūti pēdējie raksti tautas tērpā blūzē vai priekšautā, apzvanīti draugi un paziņas. Jānoskatās vecāku acīs, kurās pamirdz daža asara — kas būs, ja lidmašīna iekritīs okeānā?

18. maijs pienāk negaidīti ātri. Viens teju teju pirms prombraukšanas pagūt nokārtot eksāmenu vai aizstāvēt kursdarbu, cits pošas braucienam kā ikdienišķai pastaigai. Mūsu vadītāji vēl cenšas pagūt nenokārtoto.

Vilcienā garastāvoklis lielisks, tiek apsveikti dažī jubilāri un notiesātas līdzpaņemtās maltītes, tiek šūts, adīts un tamborēts, da-

ži dzied, spriedelē par filozofiju, citi noskatās Latvijas saulrietā.

Rīta pusē, puslīdz pieklājīgā stundā mēs tiekam objektīvas likumības rezultātā novietoti uz galastacijas — Maskavas Rižskova vokzala perona.

Ilga un muļķīga diena ir sākusies. Lidmašīna uz Briseli, caur kuru ved mūsu ceļš, izlidos ap astoto nākamā rīta stundu.

Ir 19. maijs — Vissavienības pionieru organizācijas dzimšanas diena. Pa Sarkano laukumu un citām ievēribas cienīgām vietām skraida bērni pionieru formās, liksmi smejas un, acīm redzami, jūtas kā jau svētkos pienākas. Veikalos tantes kliedz un rājas, un cenšas rindas kārtības pārkā-

ļēkārtojušies lielākās pasaules aviokompānijas «Aeroflot» lidmašīnā un apdullinoša trokšņa pavadībā ceļamies gaisā. Simboliski iepazīstamies ar vienu no neskaitāmajiem ēšanas rituāliem lidmašīnās. Nepaļiet ne stundas trīs, kad piezemējamies Briseles milzīgajā lidostā, kur mūs sagaida laipna stjuarte un apjautājas, vai mēs esam tie, kuri lidostālak uz Nuđerku. Apliecināti kratām galvas, angļu valodas pratēji un arī nepratēji ar smaidu uz lūpām izrunā angļu «yes». Biļešu reģistrēšanas laikā tiek novērti kārtējie pārpratumi un nevīžības, kuru pieļāvusi augšminētā, pasaule lielākā aviokompānijā!

Kad visi kompjuāra rakstītie uzvārdi veiksmīgi atšifrēti, ir

noteikts pulcēšanās laiks pie noteiktās iekāpšanas vietas, sākas dažu stundu ilgā klaiņošana pa lidostu. Jā... tās nu tas kapitālisms ir, Klusi, mierīgi, bez stresa un steigas. Skaisti cilvēki un skaistas lietas. Ir arī dažas savdabības un, pasauli neredzējušai acij, žilbinoša eksotika. Bet pie tā ātri pierod. Nedrīkst aizmirst, kas tu esi un kur tev nāksies atgriezties.

Aviokompānijas «Sabena» milzīgajā «Boeing» jūtamies kā cilvēki, par kuriem domā un rūpjas. Pēc pirmās maltītes lidmašīnas pasažieri kļuva apbrīnojami kustīgi, sāka cits citu «apciemot», fotografēties un skaļi stāstīt savus piedzīvojumus. «Dandari» arī sākumā centās neatpalikt, bet pamazām nogurums viņus pieveica — tiem, kam izdevās iemigt, gulēja, bet pārējie skatījās videofilmu vai klausījās kādu no divpadsmit mūzikas programmām «stereoausīs», vai lasīja pasaules dienas presi, vai lēni sūca sulu, vai grauza riekstus, vai...

Aiz lidmašīnas loga — diena, diena, diena. Astoņas stundas palet ļoti ātri un vēl pēc pāris ēdienreizēm sāk redzēties Nuđerkas piekraste. Dandarieši, kā jau neprofesionāli ceļotāji, pieplūk pie lodziņiem un cenšas saskatīt Brīvības statuju un visu, visu pilsētu. Bet neveiksmīgi. Tikko lidmašīnas riteniši skar skrejceļu...

(Turpmāk vēl)

SPORTS

* Sacensību galvenais tiesnesis Ilmārs Aboliņš apbalvo Anītu Stūrīti.

LVU Meistara balvas izcīņās 2. posmā masu skrējienā, kurš notika Smerlī, piedalījās 518 studenti.

8 km garo distanci visātrāk veica Anīta Stūrīte (Pedag. fak.) — 30,45 min. un Maksims Araslanovs (Jurid. fak.) — 27,35 min.

Kopvērtējumā pēc pirmajiem diviem posmiem trijniekā:

A. Cesnakova — 19 punkti, I. Varšlavāne — 16, I. Zeidaka — 15.

Vīriem: A. Secis — 18,5, I. Zupīņš — 17, A. Apinis — 13,5 punkti.

* Maksims Araslanovs.

IZVĒRTĒŠANA

Rezumēt paveikto aizvadītajos divos gados, konstatēt problēmas un apspriest to risināšanas ceļus kopa bija pulcējušies LVU Sporta kluba pārskaista un vēlesanu sanāksmes dalībnieki.

Sapulces vadītājs valdes priekšsēdētājs Ritvars Grīgors aicināja padomāt par skaitli 4860. Tik liels pašreiz reģistrēts kluba biedru skaits. Bet, tikai atņemot četrus tūkstošus, var gūt priekšstatus, cik tad isti to sportotmīlētāju Universitātē ir.

Ar pārskata referātu uzstājās SK priekšsēdētājs Gints Gailītis. Vispirms viņš analizēja stāvokli sacensību organizēšanā fakultātes. Visaktīvākie izrādījušies Ģeogrāfijas, Pedagoģijas, Vestures un filozofijas un Fizikas un matemātikas fakultātes studenti, turpretī slinkojuši — ekonomisti un juristi.

Pie sasniegumiem, referents minēja, ka 1988./89. mācību gadā starp Latvijas augstskolām LVU sieviešu izlase izcīnīja 2. vietu, vīrieši — 3. vietā. Arī starp Baltijas augstskolām LVU studentu vārdi kotējas augstu.

Ģan studentu, Ģan pasniedzēju un darbinieku vidū lielu popularitāti ir iemantojis «Magnēts» orientēšanās sportā, «Tautasdziesmas maratons». Pirmajā tā sarīkošanas reizē LVU pārstāvēja vairāk nekā 250 skrējēju, otrajā — ap 220.

Sporta veidos izcīnīts čempiona tituls: I vieta «Rīgas Balss» krosā sievietēm un vīriešiem, uzvara tradicionālajās 2. maija ielu stafetēs. Vieglatlēti, kurus ar lielu entuziasmu trenē V. Bernhards un I. Aboliņš, šogad izcīnījuši uzvaru «Daugavas» čempionātā. V. Sudārs kļuvis par vairākkārtēju republikas čempionu vesera mešanā, I. Zeidaka ir ziemas un vasaras čempione septiņcīņā, R. Blūms — PSRS junioru vicečempions, A. Cesnakova — republikas čem-

pione, G. Deksnis — PSRS čempions 3 km kavēkļu skrējienā.

Daudz titulu izpelnījušies basketbolisti. Sieviešu izlase kļuvusi par republikas čempionēm (treneris A. Ansons), «Daugavas» čempionēm, Rīgas čempionēm. Vīrieši kļuvuši par LPSR čempioniem (treneris I. Konsts). Gundars Vētra PSRS izlases sastāvā kļuvis par Eiropas čempionāta laureātu.

Tik daudz par panākumiem. Savukārt debātes palīdzēja ieraudzīt «ledus kalna zemūdens daļu». Sociālisma priekšrocības, protams, «aizsniedz» ikvienu sabiedrības darbības sfēru. Sporta dzīves organizētāji sūdas par studentu neatsaucību. Hei, vīpsnājošie un skeptiķi, sasparosimies — kūtrums ir «veco» laiku palieka. Bet mē jau tas vien. Šogad SK rīcībā bija 38 tūkstoši rubļu. Šķaidrs, ka par maz, pie tam dotācijas samazināsies un būs jāpāriet uz saimniecisko aprēķinu. Izlasēm par piedalīšanos čempionātos jāmaksā neizprotami lielas dalības iemaksas, tas attiecas arī uz tautas pasākumiem, kur startēt vēlas daudzi Universitātes studenti un pasniedzēji.

Izlasēm jāierodas uz spēlēm dažādās Latvijas pilsētās, bet transporta nav... Pēdējā laikā pastiprinās starptautiskie sakari. Pie mums viesojušies draudzīgo augstskolu studenti no Prāgas, Rostokas, Šēcīnas, Toruņas. Mūsu komandas bijušas atbildes vizītēs. Nesen par patstāvīgu kļuvis Tūrisma klubs plāno sakarus paplašināt, bet kur ārzemniekus izmītināt? Varbūt kopmītnēs? Atļaujiet pasmaidīt...

ULDIS SULCS

P. S. Visu sanāksmes laiku uzskatāmā agitācija pie sienas (visai intriģējošas Sporta dienu fotogrāfijas) radīja zināmu kontrastu ar gravējumu uz sola («Peiķe pivo «Aldaris», buģeķe kak Balderis...»).

Redaktors AIVARS JANSONS

» DANDARU «

brīnumanie piedzīvojumi

AMERIKĀ...

pējus disciplināri sodīt, paraujot aiz matiem.

Jā... Mūsu aizbraukšana taču nebūt nav tik neapšaubāma! Vēl izbraucot no Rīgas vīzu nebija. Laikā, kad mēs baudām PSRS lielākās un slavenākās pilsētas jaukumus, grupas īstenais vadītājs — Viesturs un kolektīva īstenais vadītājs — Ernests kaut kur Maskavas centrā vaiga sviedros nopūlas, lai vīzas līdz lidmašīnas izlidošanai tomēr mūsu trīsdesmitgalvainajai grupai izdotu.

Vienpadsmitos vakarā lidostā parādās divas redzētas sejas — pārgurušas un miegaines, kuru īpašnieki ir abi mūsu priekšnieki. Vīzas ir! Visiem izdala pases un biļetes. Lielākā dandariešu daļa drūzmējas ap tālsarunu telefona automātiem un, izmisīgi klieodzot klausulē, cenšas pavēstīt radiem un draugiem, ka viss kārtībā un mēs braucam. Atlikušo laiku līdz lidmašīnai kluslīnām dziedam un iztālē uzbūram košas un mākoņainas ainas, kuras drīkstēs vērot pa lidmašīnas lodziņu.

Piesaka reisu. Drīz vien esam

tību grupa — režisors Ansis Rūtentāls. Koncerta režisors Juris Kalniņš.

Biļetes var iegādāties Universitātes Studentu klubā Raiņa bulv. 19 (4. stāvā, izejot cauri garderobei). Pieteikumus pieņem arī pa telefonu 227411.

* * *

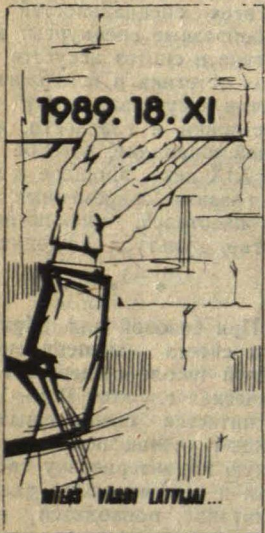
Aicinām uz koncertiem 23. novembrī pl. 20.00 — ansamblis «Vecās mājas» — koncertā spēlēs gan tautas dziesmas, gan «Liepājas dzintara» programmu. Atceltie koncerti no 18. oktobra — bet šoreiz apvienoti.

27., 28. novembrī pl. 17.00 un 20.00 — grupas «Pērkons» koncerti. Viennozīmīgi. Biļetes turpat.

Arī Latvijas Universitātē atzīmēs...

18. novembra svētkus. Universitātes Studentu klubs aicina uz koncertu «Milas vārdi Latvijai» — veltītu Latvijas Valsts dibināšanas atcerei — 17.00 Lieļajā aulā.

Koncertā piedalīsies — Ieva Akurātere, Katrīna Pasternaķa, Nop. bag. sk. m. Jānis Paukštello, Tālivaldis Deksnis, Tautas koris «Minjona» — mākslinieciskais vadītājs un galvenais dirigents Sigvards Klava, Nop. bag. kolektīvs Tautas koris «Juventus» — mākslinieciskais vadītājs un galvenais dirigents Juris Klaviņš, Studentu Tautas teātra kus-

18. novembrī vienos dienā tiksīmies 11. novembra krastmalā

Iesplests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības rāzošanas apvienības RA «Poligrāfists» 4. cehā, 226700, Rīgā, Akas ielā 5/7. Tirāža 1500 eks., augstspiede. Redakcijas adrese: pasta indekss 226098, Raiņa bulv. 19, 121. ist., 3. stāvā, tālr. 222944.

«Университетс Авизе» («Университетская газета»), издание Латвийского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. П. Стучки. На латышском и русском языках. Адрес редакции: 226098, г. Рига, бульв. Райниса, 19, 3 этаж, комната 121. Телефон 222944.